

TYÖSUOJELUN TOIMINTAOHJELMA 2023- 2024 luonnos

JUUPAJOEN KUNTA

Sisältö

1	JUUPAJOEN KUNNAN TYÖSUOJELUN TAVOITTEET	3
2	TYÖSUOJELUVASTUU	3
2.1	Työsuojeluvastuun jakaminen	3
3	TYÖSUOJELUN KÄYTÄNNÖN TOTEUTTAMINEN.....	4
3.1	Työn vaarojen selvittäminen ja arviointi.....	4
3.2	Työsuojelutarkastukset.....	5
3.3	Perehdyttäminen, opastus ja koulutus	5
3.4	Työtapaturmat ja läheltä piti -tilanteet sekä niistä ilmoittaminen	5
4	TYÖHYVINVOINTI	6
5	TYÖSUOJELUORGANISAATIO	6
6	TYÖTERVEYSHUOLTO	6
7	TYÖSUOJELUN KEHITTÄMISTOIMENPITEET.....	6
8	TYÖSUOJELULAINSÄÄDÄNTÖ.....	7
9	SEURANTA, PÄIVITYS JA TIEDOTTAMINEN	7
10	HYVÄKSYMINEEN.....	7
11	LIITTYVÄ OHJEISTUS JA LOMAKKEET	7

1 JUUPAJOEN KUNNAN TYÖSUOJELUN TAVOITTEET

Juupajoen kunnan työsuojelutoiminnan päätavoitteena on terveellinen ja turvallinen työympäristö, työhön liittyvien sairauksien ennaltaehkäisy ja varhainen tuki, työntekijän työ- ja toimintakyvyn ylläpitäminen ja terveyden edistäminen.

2 TYÖSUOJELUVASTUU

Kaikille kuuluu yleinen vastuu omasta ja muiden turvallisuudesta. Työturvallisuuslaki (17 §) määrää molemmat osapuolet sekä työnantajan että työntekijän yhteistoiminnassa ylläpitämään ja tehostamaan turvallisuutta työpaikalla.

Työsuojelupäällikkö vastaa yhteistoiminnasta ja sen kehittämisestä, hankkii työsuojelua koskevat säännökset ja tiedottaa niistä.

Työsuojeluvaltuutettu perehtyy työsuojelua koskeviin säännöksiin yms. sekä osallistuu työpaikan työsuojelua koskeviin tarkastuksiin. Hänen tulee edistää työsuojelua.

Henkilöstö toimii työhöjeiden mukaisesti, käyttää tarvittavia suojaimia ja välineitä, ja hoitaa niitä huolellisesti. Sattuneista vaaratilanteista, tapaturmista, työoloissa tai välineissä olevista puutteista ilmoitetaan esimiehelle. Vakavista tapaturmista ilmoitetaan viipymättä myös poliisille ja aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueelle.

2.1 Työsuojeluvastuun jakaminen

Kunnallishallinnossa lain tarkoittama työnantaja on kunta. Lain tarkoittamaa työnantajaa edustavat luottamushenkilöt, kunnanjohtaja, vastuualuejohtajat sekä tulosaluevastaavat. Tässä ohjeessa pyritään selvittämään työsuojelun toteuttamista ja siihen liittyviä vastuukysymyksiä eri organisaatioitasoilla. Työsuojelutehtävissä toimivat henkilöt voivat olla vastuussa työsuojelusta vain, jos he toimivat linjaorganisaatiossa tehtävissä, joihin sisältyy toimivaltaa ja vastuuta työsuojeluasioissa.

Luottamushenkilöjohdon (valtuusto ja kunnanhallitus) vastuulla on

- työsuojelun toteuttamisen rakenteellisten edellytysten turvaaminen
- määrärahojen myöntäminen
- investoinnit
- työsuojeluun liittyvät periaatepäätökset
- yleinen valvonta

Kunnanjohtaja ja vastuualuejohtajat vastuulla on

- yleisten työsuojelun järjestämistä koskevien ohjeiden antaminen
- suunnittelu ja hankinnat
- muiden esimiesasemassa olevien ohjaaminen ja valvominen
- työpaikkojen yleinen valvonta ja seuranta
- esitysten tekeminen luottamuselimille

Vastuualuejohtaja vastaa viime kädessä omaa tulosaluettaan koskevien työsuojeluvelvoitteiden toteuttamisesta.

Tulosaluevastaavat vastuulla on

- toiminnallinen vastuu työsuojeluasioissa
- suunnittelu ja hankinnat
- työpaikkojen turvallisuusohjeiden antaminen
- välittömän työsuojelutoiminnan organisointi
- työsuojelutietouden välittäminen
- riskien ja vaarojen arvioinnin toteuttaminen
- työsuojelumääräysten noudattamisen välitön valvonta
- henkilöstön perehdyttäminen, ohjaus ja neuvonta
- työympäristön jatkuva tarkkailu
- epäkohtien ilmoittaminen ylimmälle johdolle ja työsuojeluorganisaatiolle

Työntekijän vastuulla on

- noudattaa työturvallisuuteen liittyviä ohjeita ja määräyksiä
- käyttää hänelle annettuja turvavarusteita
- noudattaa turvallisia työtapoja
- saamansa kokemuksen, opetuksen ja ohjauksen sekä ammattitaitonsa mukaisesti huolehtia käytettävissä olevin keinoin omasta ja muiden työntekijöiden turvallisuudesta ja terveydestä
- noudattaa työnsä ja työolosuhteiden edellyttämää turvallisuuden ja terveellisuuden ylläpitämiseksi tarvittavaa järjestystä ja siisteyttä sekä huolellisuutta ja varovaisuutta
- havaitessaan epäasiallista kohtelua tai häirintää puuttua tilanteeseen ja raportoida tilanteesta esimiehelle
- ilmoitettava havaitsemistaan vaaroista ja epäkohdista esimiehelle
- työntekijällä on oikeus tehdä työpaikan turvallisuutta ja terveellisyttä koskevia ehdotuksia työnantajalle ja saada niistä palautetta

3 TYÖSUOJELUN KÄYTÄNNÖN TOTEUTTAMINEN

Työsuojelun toteuttamisvastuu on linjaorganisaatiolla. Keskeistä on työstä, työtilasta ja työolosuhteista aiheutuvien vaarojen ja haittojen arviointi ja toimenpiteet niiden poistamiseksi.

Työsuojeluhenkilöstö avustaa linjaorganisaatiota työsuojeluasioiden hoitamisessa sekä toimii yhdessä työterveyshuollon kanssa.

3.1 Työn vaarojen selvittäminen ja arviointi

Työturvallisuuslain (738/2002) 10 §:n mukaan työnantajan on työn ja toiminnan luonne huomioon ottaen riittävän järjestelmällisesti selvitettävä ja tunnistettava työstä, työajoista, työtilasta, muusta työympäristöstä ja työolosuhteista aiheutuvat haitta- ja vaaratekijät sekä, jos niitä ei voida poistaa, arvioitava niiden merkitys työntekijöiden turvallisuudelle ja terveydelle.

Työn vaarojen ja haittojen arviointi tulee toteuttaa henkilöstön kanssa yhteistyössä ja sen tuloksista tulee tiedottaa kaikille työpaikan työntekijöille. Arviointi on tarkastettava aina olosuhteiden olennaisesti muuttuessa ja se on pidettävä jatkuvasti ajan tasalla.

Työn vaarojen selvittämiseen ja arviointiin Juupajoen kunta käyttää ArkiArvi-järjestelmää. Vaarojen selvittäminen ja arviointi tehdään työpaikkaselvitysten yhteydessä.

3.2 Työsuojelutarkastukset

Työsuojelutarkastukset työpaikoilla perustuvat työturvallisuuslakiin ja työsuojelun valvontalakiin. Tarkastuksia suorittavat työsuojeluviranomaiset, joiden tehtävänä on valvoa laissa, asetuksissa ja valtioneuvoston päätöksissä annettujen sitovien normien noudattamista sekä ohjata ja neuvoa työsuojelukysymyksissä. Tarkastuksiin osallistuvat ao. yksikön edustajat, työsuojelupäällikkö ja työsuojeluvaltuutetut.

Työsuojeluorganisaatioon nimetyt henkilöt ja työterveyshuolto pyrkivät suorittamaan yhdessä työpaikkaselvitykset työpaikoilla ennen työsuojelutarkastuksia.

3.3 Perehdyttäminen, opastus ja koulutus

Perehdyttämisellä tarkoitetaan kaikkia niitä toimenpiteitä, joiden avulla uusi työntekijä oppii tuntemaan työpaikkansa, sen tavat, ihmiset ja työnsä sekä siihen liittyvät odotukset. Perehdyttäminen alkaa työhönotosta ja jatkuu työyksikössä työympäristöön perehdyttämisellä sekä varsinaisella työnopastuksella.

Päävastuu perehdyttämisessä on asianomaisen henkilön esimiehellä. Esimies voi siirtää perehdyttämisen siihen nimetylle henkilölle. Perehdyttämisestä on syytä tehdä kirjallinen perehdyttämissuunnitelma.

Työnopastus on tärkeä osa perehdyttämistä, se on suunnitelmallista toimintaa, jonka tavoitteena on antaa opastettavalle tiedolliset, taidolliset ja asenteelliset valmiudet tehtävien hoitamiseksi.

Työturvallisuuslain ja ohjeiden mukaan työtaturmien ja terveyshaittojen ehkäisemiseksi henkilöstölle on annettava riittävä koulutus. Suojavaatetuksen ja henkilökohtaisen suojauksen tarve arvioidaan työtehtäväkohtaisesti tehtävän ja työsuojelullisten olosuhteiden mukaan, noudattaen kunnassa sovittua yhteistä käytäntöä. Työpaikoilla suoritetaan tarvittavat katselmukset.

Henkilökohtaisten suojavälineiden käytöstä on määrätty käyttöturvallistiedotteissa, koneiden ja laitteiden käyttöohjeissa sekä valtioneuvoston asetuksissa.

Henkilökohtaisten suojainten käytössä on ensisijainen vastuu käyttäjillä. Esimiehillä on valvonta ja opastusvastuu.

3.4 Työtaturmat ja läheltä piti -tilanteet sekä niistä ilmoittaminen

Työtaturma on äkillinen, ulkoinen ja ruumiinvamman aiheuttava tapahtuma, joka sattuu henkilön tahtomatta työssä tai työmatkalla. Työtaturmasta ilmoitetaan aina lähimmälle esimiehelle ja siitä laaditaan taturmailmoitus (Liite 1).

Tapahtumat käsitellään johtoryhmässä ja raportoidaan yhteistyötoimikunnalle.

Läheltä piti -tilanteet ovat tilanteita, joissa työntekijä ei vahingoitu, mutta toistuessaan ne voivat johtaa työtaturmiin. Näillä tarkoitetaan myös fyysisen väkivallan uhkatilanteita. Kaikista läheltä piti -tilanteista on tärkeää ilmoittaa esimiehille suullisesti tai kirjallisesti (Liite 2), työsuojeluvaltuutetuille sekä työsuojelupäällikölle. Läheltä piti -tilanteet käsitellään kyseisen työyhteisön johtamistapahtumassa.

Veritaturmissa noudatetaan Taysin ohjeistusta (Liite 3).

4 TYÖHYVINVOINTI

Työhyvinvoinnin edistäminen on ennakoivaa ja yhteistoiminnallista. Työntekijöiden hyvinvointia edistetään kehittämällä heidän osaamistaan ja tukemalla heidän työ- ja toimintakykykään sekä oman työnsä hallintaa. Työyhteisön toimivuutta ja työympäristöä parannetaan rohkaisemalla avoimeen vuorovaikutukseen sekä yhteistoiminnalliseen vuoropuheluun.

Kunnan työyhteisöt ovat valinneet TYHY-tiimiin seuraavat henkilöt: Liisa Heinonen (päiväkoti), Allan Heinänen (tekninen), Noora Reima (Kirkonkylän koulu) ja Suvi Tenno (koulukeskus).

TYHY-tiimi suunnittelee ja toteuttaa työhyvinvointia edistää toimintaa kunnan henkilökunnalle.

Terveydelle haitallisen häirinnän ja epäasiallisen kohtelun hallinta kuuluu olennaisena osana työyhteisöjen toimintaa. Epäasiallisen kohtelun vastainen toimintaohjelmaa (Liite 4) on kaikkien noudatettava. Käytössä on myös Päihteidenvastainen ohjelma (Liite 5).

5 TYÖSUOJELUORGANISAATIO

Juupajoen kunnan työsuojelutoimikuntana toimi yhteistyötoimikunta.

Työsuojelun yhteistoimintahenkilöstö kaudella 2022- 2023

Työsuojelupäällikkö	Pekka Maasilta
Työsuojeluvaltuutettu (toimihenkilöt) varavaltuutettu	Sami Palsinajärvi Anne Ylä-Viteli
Työsuojeluvaltuutettu (työntekijät)	Suvi Tenno

6 TYÖTERVEYSHUOLTO

Juupajoen kunnalle työterveyshuoltopalvelut tarjoaa Pihlajalinna Terveys Oy tytäryhtiöineen jonka kanssa yhteistyössä on tehty työterveyshuollon toimintasuunnitelma 2022 - 2023 (Liite 6). Suunnitelmaa päivitetään kahden vuoden välein.

Työnantajan on työn ja toiminnan luonne huomioon ottaen riittävän järjestelmällisesti selvitettävä ja tunnistettava työstä, työtilasta, muusta työympäristöstä ja työolosuhteista aiheutuvat haitta- ja vaaratekijät. Juupajoen kunta yhteistyössä Pihlajalinna Terveys Oy:n kanssa suunnittelee ja toteuttaa työterveyshuoltolain mukaisia työpaikkaselvityksiä.

7 TYÖSUOJELUN KEHITTÄMISTOIMENPITEET

Seurataan ja tarvittaessa päivitetään Juupajoen kunnan työsuojelun toimintaohjelmaa ja sen liitteitä.

Esimiehille, työntekijöille, luottamushenkilöille ja työsuojeluhenkilöstölle järjestetään työsuojeluun liittyvää koulutusta. EA-koulutusta järjestetään vuosittain.

Tunnistetut kehittämistarpeet

- 1) Riskien arviointiin ja vaarojen tunnistamiseen tarvitaan kolmen vuoden suunnitelma, joka kattaa kaikki työyhteisöt ja tehtävät
- 2) Selvitetään, voisiko Webropolia käyttää riskien arvioinnin ja vaarojen tunnistamisen järjestelmänä

3) Laaditaan kaikille kunnan työyhteisöille yhteinen perehdyttämisen yleinen osa

8 TYÖSUOJELULAINSÄÄDÄNTÖ

Työsuojelulainsäädäntönä pidetään sitä lainsäädäntöä (lakeja, asetuksia ja valtioneuvoston päätöksiä), jossa säädetään työoloista tai työsuojelutoiminnasta.

[Ajantasainen työsuojelulainsäädäntö löytyy esimerkiksi Työsuojelu.fi -sivustolta.](#)

9 SEURANTA, PÄIVITYS JA TIEDOTTAMINEN

Toimintaohjelman päivitys toteutetaan kahden vuoden välein. Päivittämisen käytännön toteuttamisesta huolehtii työsuojelupäällikkö.

10 HYVÄKSYMINEN

Työsuojelun toimintaohjelma käsitellään yhteistyötoimikunnassa ja hyväksytään kunnanhallituksessa.

11 LIITTYVÄ OHJEISTUS JA LOMAKKEET

Lomakkeet

Liite 1 Tapaturmailmoitus, verkko-osoite

https://www.pohjantahti.fi/uploads/2020/01/a8f234af-tyontekija_tyotapaturmailmoitus_1_2020_taytettava.pdf

Liite 2 läheltä piti -tilanteiden ilmoitus- ja tutkintalomake, verkko-osoite

<https://www.pohjantahti.fi/uploads/2018/05/fdb00aef-tapaturma-ja-lahelta-piti-tilanne.pdf>

Liitteet

Liite 3 Veritapaturmat, verkko-osoite

[https://www.tays.fi/fi-FI/Ohjeet/Infektioiden_torjunta/Henkilökunnan_infektioiden_torjunta/Veritapaturmat\(51230\)](https://www.tays.fi/fi-FI/Ohjeet/Infektioiden_torjunta/Henkilökunnan_infektioiden_torjunta/Veritapaturmat(51230))

Liite 4 Epäasiallisen kohtelun vastainen toimintaohjelma

Liite 5 Päihteidenvastainen ohjelma

Liite 6 Työterveyshuollon toimintasuunnitelma

Ohjeet

Aktiivisen tuen malli

Ohje työnantajan kustantamien näyttöpäätelasien tarvearviointiin ja hankintaan

Varhaisen tuen malli